

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายศิริวัฒน์ สืบสาย

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต ปฏิบัติงานตามกรอบอำนาจหน้าที่ บังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และกำกับติดตามการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ทั้งภารกิจด้านการคุ้มครอง ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดการแหล่งท่องเที่ยว วางแผนการจัดการพื้นที่เพื่อการบริการการท่องเที่ยว การจัดทำฐานข้อมูลทางกายภาพ ทางชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และการใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดแผนปฏิบัติการและประสานการจัดทำแผนด้านการบริหารจัดการพื้นที่ป่านุรักษ์ ศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาวิชาการด้านการจัดการอุทยานแห่งชาติ ประสานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานของหน่วยงาน ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ระดับชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับดูแล ติดตามการดำเนินงาน หรือพิจารณา เสนอแนะ ให้ความเห็นเกี่ยวกับ การสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแล รักษาทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า การฟื้นฟู แก่ไข ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศในพื้นที่ป่าไม้ การป้องกันการบุกรุก ทำลายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ การป้องกันและควบคุมไฟป่า การจัดให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ การอนุญาตที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า รวมทั้งศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การบริหาร จัดการเพื่อให้การบริหารและการพัฒนาด้านวิชาการป่าไม้ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ดำเนินการสร้างและพัฒนาวิธีการและเครื่องมือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน ในภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของส่วนราชการ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงมากในด้านวิชาการป่าไม้ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาที่ยากมาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนงาน โครงการของหน่วยงานระดับสำนักหรือกอง มอบหมายงาน แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง นิเวศวิทยาและการกระจายของสัตว์กลุ่มไพรเมต ในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี จังหวัดกระบี่

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

องค์ความรู้ในการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ นิเวศวิทยา การจัดการสัตว์ป่า และการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีหน้าที่ในการสงวน อนุรักษ์ ค้ำครอง และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมถึงกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งภารกิจหลักในการจัดการอุทยานแห่งชาติ คือ สงวน อนุรักษ์ ค้ำครอง และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมิให้ถูกทำลาย ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ได้จัดตั้งชุดลาดตระเวนเชิงคุณภาพ จำนวน ๒ ชุด ปฏิบัติงานตามระบบการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (SMART Patrol) ภารกิจหลักในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด พร้อมบันทึกข้อมูลทางนิเวศวิทยา สัตว์ป่า ไม้มีค่า ทรัพยากรทางทะเล เพื่อเป็นตัวชี้วัดอันเป็นผลมาจากการอนุรักษ์และค้ำครองพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานด้านการสงวน อนุรักษ์ ค้ำครอง และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ดำเนินการจัดตั้งชุดลาดตระเวน ๒ ชุด ปฏิบัติงาน ๑๔ วัน/เดือน/ชุด และลาดตระเวนครอบคลุมพื้นที่อุทยานแห่งชาติเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ จากผลการปฏิบัติงานอย่างเข้มข้นในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดและตรวจยึดพื้นที่ และเป็นการป้องปรามไม่ให้เกิดการกระทำผิดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ส่งผลให้ประชากรสัตว์ป่าเพิ่มมากขึ้นและอยู่อาศัยโดยปลอดภัย

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

พื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณีพบสัตว์ป่ากลุ่มไพรเมต ๓ ชนิด ได้แก่ ลิงแสม (*Macaca fascicularis*) ลิงเสน (*Macaca arctoides*) และค่างแว่นถิ่นใต้ (*Trachypithecus obscurus*) กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ทั้งในระบบนิเวศบนบกและทางทะเลที่มีความหลากหลายทางกายภาพและนิเวศวิทยาของพื้นที่ทั้งในป่าดิบชื้นบริเวณเขาหินปูน ป่าดิบชื้นและป่าชายหาดบริเวณชายฝั่งทะเล และป่าดิบชื้นบนหมู่เกาะทางทะเล จากผลการปฏิบัติงานลาดตระเวนเชิงคุณภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง ๒๕๖๗ ทำให้ทราบว่ามีความโน้มการพบเห็นสัตว์กลุ่มไพรเมตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในอนาคตมีโอกาสที่จะเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่า ในพื้นที่ราษฎรใช้ประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรม พื้นที่อยู่อาศัย หรือแม้แต่อาจเป็นอันตรายแก่นักท่องเที่ยวได้ สัตว์ป่ากลุ่มนี้หากมีการเพิ่มประชากรเป็นจำนวนมากเกินพอดีอาจทำให้ออกมารบกวนประชาชน ตามกรณีในหลายพื้นที่ของประเทศไทยที่ประสบปัญหาดังกล่าว โดยพบว่าสัตว์กลุ่มไพรเมตทั้ง ๓ ชนิดที่พบในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณีนั้น เมื่อพิจารณาสถานภาพที่ได้รวบรวมจากเอกสาร และการสำรวจในพื้นที่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ไว้ดังนี้

๑. สัตว์ป่าคุ้มครอง ได้แก่ ค่างแว่นถิ่นใต้ (*Trachypithecus obscurus*) ลิงเสน (*Macaca arctoides*) และลิงแสม (*Macaca fascicularis*)

๒. สถานภาพของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมตามสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๘ พบสัตว์ป่าที่มีแนวโน้มที่ใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ ค่างแว่นถิ่นใต้ (*Trachypithecus obscurus*) และ สัตว์ป่าชนิดพันธุ์ที่มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ได้แก่ ลิงแสม (*Macaca fascicularis*)

๓. สถานภาพของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมตามการจัดของ IUCN (๒๐๒๑) พบสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ ค่างแว่นถิ่นใต้ (*Trachypithecus obscurus*) และลิงแสม (*Macaca fascicularis*) สัตว์ป่าที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ ลิงเสน (*Macaca arctoides*)

๔. สถานภาพของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมตามการจัดของ CITES (๒๐๐๕) พบ ชนิดพันธุ์แนบท้ายบัญชีหมายเลข ๒ ได้แก่ ค่างแว่นถิ่นใต้ (*Trachypithecus obscurus*) ลิงเสน (*Macaca arctoides*) และลิงแสม (*Macaca fascicularis*)

สัตว์กลุ่มไพรเมตที่พบในพื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณีล้วนมีสถานภาพและมีความสำคัญต่อการสงวนและการคุ้มครองตามกฎหมาย ถึงอย่างไรก็ตามหากไม่มีการศึกษาข้อมูลนิเวศวิทยาและการกระจายไว้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ทำให้อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณีขาดข้อมูลทางวิชาการที่จะส่งผลให้ไม่สามารถนำมาใช้ในการจัดการพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องมีการศึกษานิเวศวิทยาและการกระจายของสัตว์กลุ่มไพรเมตในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี จังหวัดกระบี่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางนิเวศวิทยา ความสัมพันธ์ของถิ่นอาศัย รวมถึงปัจจัยต่างๆ ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมต โดยสามารถนำไปใช้บริหารจัดการพื้นที่และเฝ้าระวังภัยคุกคามที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑.๑ ข้อมูลจากการลาดตระเวนเชิงคุณภาพในพื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ถึง เดือนธันวาคม ๒๕๖๗ โดยมีการสืบค้นจุดที่พบข้อมูลสังเกตการณ์ของสัตว์กลุ่มไพรเมตแยกรายชนิด ได้แก่ ลิงแสม (*Macaca fascicularis*) ลิงเสน (*Macaca arctoides*) และค่างแว่นถิ่นใต้ (*Trachypithecus obscurus*)

๑.๒ ปัจจัยแวดล้อมที่อาจจะส่งผลต่อการปรากฏของสัตว์ป่า ได้แก่ ร้อยละของความลาดชัน ความสูงจากระดับน้ำทะเลที่ได้จากแบบจำลองความสูงเชิงเลขจากภาพถ่ายดาวเทียม Landsat-๘ ประเภทป่า ประเภทการใช้ประโยชน์พื้นที่เกษตรกรรม เตรียมในรูปเชิงพื้นที่และข้อมูลเชิงบรรยายเข้ามาประมวลผลร่วมกัน กับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

๑.๓ การเตรียมข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสารสนเทศภูมิศาสตร์ เนื่องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่นำมาศึกษาวิจัยมีแหล่งที่มาแตกต่างกัน ดังนั้น จึงต้องนำมาจัดให้อยู่ในรูปแบบเดียวกันโดยให้แต่ละกริดที่ศึกษามีข้อมูลที่ถูกต้องตรงกัน

๑.๔ การเตรียมข้อมูลการปรากฏของสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิดในแต่ละกริดเพื่อใช้เตรียมการวิเคราะห์ความหนาแน่นของประชากรและความถี่ที่พบในพื้นที่ โดยกำหนดให้ ๑ กริด มีขนาด ๕๐๐ x ๕๐๐ เมตร ลงในตารางโปรแกรม Microsoft Excel

๒. การวิเคราะห์และแสดงผลการศึกษา

๒.๑ การวิเคราะห์พื้นที่ที่พบการกระจายของสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิดกับปัจจัยแวดล้อมแต่ละประเภทด้วยแบบจำลอง Maximum Entropy (Maxent) ซึ่งมีปัจจัยแวดล้อมที่นำเข้าวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละของ

ความลาดชัน ความสูงจากระดับน้ำทะเล ประเภทป่า ประเภทการใช้ประโยชน์พื้นที่ เพื่อหาความสัมพันธ์ของสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิด

๒.๒ การวิเคราะห์การกระจายและความหนาแน่นของสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิด ด้วยโปรแกรม Microsoft Excel และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) เพื่อจัดทำตารางสรุปและเปรียบเทียบผลในแต่ละชนิด พร้อมทั้งแสดงผลการกระจายและความหนาแน่นในรูปแบบแผนที่

เป้าหมายของงานวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปรากฏของสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิดว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการปรากฏ และแต่ละชนิดมีปัจจัยใดที่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันแล้ว มีความสัมพันธ์กันในระดับใด พร้อมทั้งสามารถประเมินพื้นที่ที่มีความหนาแน่นและการกระจายตัวของประชากรสัตว์กลุ่มนี้ได้ อันนำไปสู่การจัดการถิ่นอาศัยและเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่าได้ โดยสามารถทราบได้ว่าสัตว์กลุ่มไพรเมตชนิดใด ใช้ประโยชน์พื้นที่อยู่บริเวณใด และทราบว่าพื้นที่ใดที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัย เมื่อทราบว่าพื้นที่ใดเหมาะสมต่อการเป็นถิ่นอาศัยแล้ว ก็สามารถนำมาใช้วางแผนในการบริหารจัดการพื้นที่และเฝ้าระวังภัยคุกคามที่อาจจะเกิดได้อย่างเหมาะสม ต่อไป

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

การศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบว่าสัตว์กลุ่มไพรเมตอาศัยอยู่บริเวณใดบ้างในพื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี และจะทำให้ทราบว่าพื้นที่บริเวณใดบ้างของอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมต แล้วมีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กันในแต่ละชนิดหรือไม่อย่างไร เมื่อทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่และพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมตอุทยานแห่งชาติสามารถนำข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่เปรียบเทียบข้อมูลสถิติที่พบสัตว์กลุ่มไพรเมตเพื่อระบุว่าพื้นที่บริเวณเดียวกันหรือไม่ที่พบปัญหาทั้งในด้านความขัดแย้งกับมนุษย์หรือด้านการป้องกันภัยคุกคาม การล่าสัตว์นั้นว่าปัจจัยใดที่อาจส่งผลว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมตหรือไม่ ก็จะสามารถนำข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ในการจัดการสัตว์กลุ่มไพรเมตของอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณีต่อไปในอนาคตได้

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๖.๑ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไว้เป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดการสัตว์กลุ่มไพรเมตในพื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี กล่าวคือ เมื่อทราบว่าพื้นที่ใดเหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมตอุทยานแห่งชาติสามารถเสนอของบประมาณในการจัดการแหล่งอาหาร แหล่งน้ำ หรือแม้แต่การควบคุมประชากรให้อยู่ในจำนวนที่เหมาะสมกับพื้นที่นั้นให้สัตว์กลุ่มไพรเมตสามารถใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวได้ โดยจะต้องเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ห่างจากขอบพื้นที่เข้ามาด้านใน หรือเพื่อประเมินคุณภาพของพื้นที่ที่สามารถรองรับสัตว์กลุ่มไพรเมตในพื้นที่อุทยานแห่งชาติได้ในอนาคต

๖.๒ นำข้อมูลนิเวศวิทยาหรือการใช้ประโยชน์พื้นที่ของสัตว์กลุ่มไพรเมตที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มาวางแผนและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อลดผลกระทบหรือลดปัญหาสัตว์กลุ่มไพรเมตรบกวนประชาชน คือ หากสัตว์กลุ่มไพรเมตมีจำนวนมากเกินไปและไม่เหมาะสมกับพื้นที่ โดยการใช้ประโยชน์พื้นที่ของสัตว์กลุ่มไพรเมตที่อยู่ใกล้พื้นที่เกษตรกรรมหรือแหล่งท่องเที่ยว และอาจสร้างปัญหารบกวนประชาชนทำลายพืชผลทางการเกษตร หรืออาจทำร้ายนักท่องเที่ยวได้ อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปวางแผนการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ เพื่อเฝ้าระวังภัยที่อาจจะเกิดขึ้นกับมนุษย์หรือในทางกลับกัน

ก็สามารถระงับภัยคุกคามการล่าสัตว์ที่อาจจะเกิดขึ้นกลับสัตว์กลุ่มไพรเมตได้เช่นกัน อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณีสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจกับประชาชนที่อยู่รอบพื้นที่ หรือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว เพื่อให้รับทราบ และเตรียมความพร้อมเพื่อลดผลกระทบต่อนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการสร้างเครือข่ายระหว่างอุทยานแห่งชาติ ผู้นำชุมชนและประชาชนในการร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การเก็บข้อมูลของเจ้าหน้าที่ลาดตระเวนเชิงคุณภาพ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ในแต่ละเดือน จะเก็บข้อมูลไม่ซ้ำในพื้นที่เดิม ทำให้ข้อมูลกระจายกระจายหรือในบางพื้นที่จะมีข้อมูลจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคการกรองเวลาที่ใกล้เคียงกันในการสืบค้นข้อมูล และนำค่าทางสถิติจากโปรแกรม Maximum Entropy (Maxent) มาทำแผนที่เพื่อให้ง่ายต่อการแปลความ และง่ายต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณีหลายพื้นที่มีความสูงชันเนื่องจากเป็นเขาหินปูน ทำให้มีความยากต่อการเข้าถึงพื้นที่ในการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจเป็นถิ่นอาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมตบางชนิด ดังนั้นการเก็บข้อมูลจากการลาดตระเวนในบางพื้นที่ขาดข้อมูลการพบสัตว์กลุ่มไพรเมตที่สม่ำเสมอ รวมถึงปัญหาการวางแผนเพื่อเฝ้าระวังป้องกันสัตว์กลุ่มนี้รบกวนประชาชนที่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑ งบประมาณในการบริหารจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยหรือการควบคุมประชากรของสัตว์กลุ่มไพรเมตในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี เพื่อให้สัตว์กลุ่มไพรเมตมีจำนวนประชากรประกอบกับมีค่าใช้จ่ายประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว เป็นการลดปัญหาการรบกวนประชาชนในอนาคต

๙.๒ การศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบว่าสัตว์กลุ่มไพรเมตใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณใดบ้างและอาจจะออกหากินนอกพื้นที่และรบกวนประชาชน ก็สามารถวางแผนในการป้องกันหรือควบคุมประชากร โดยอาศัยการสร้างเครือข่ายชุมชนให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เช่น เพิ่มความถี่ในการเดินลาดตระเวนเชิงคุณภาพในพื้นที่นั้น ๆ และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ผลงานการศึกษานี้จะนำเสนอผลงานโดยการบรรยาย และหนังสือเวียนของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และสื่อออนไลน์

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

(๑).....	-.....	สัดส่วนของผลงาน.....	-.....	%
(๒).....	-.....	สัดส่วนของผลงาน.....	-.....	%
(๓).....	-.....	สัดส่วนของผลงาน.....	-.....	%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ผู้ขอประเมิน

(นายศิริวัฒน์ สืบสาย)

วันที่ ๒๗/กุมภาพันธ์/๒๕๖๘

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
(๑) -	-
(๒) -	-
(๓) -	-

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (นายจรัส ด่วงแป้น)

(ตำแหน่ง) เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส ทำหน้าที่

ผู้อำนวยการส่วนอุทยานแห่งชาติ

วันที่ 27 ก.พ. 2568

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) (นายเทอดไทย ขวัญทอง)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕

วันที่ 28 ก.พ. 2568

ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

หมายเหตุ : ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียว ก็ให้คำรับรอง ๑ ระดับได้

๒. ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานในระดับต่ำกว่าสำนัก/กอง ๑ ระดับ และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป คือ ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ศูนย์ หรือหัวหน้ากลุ่ม หรือรองอธิบดี หรืออธิบดี แล้วแต่กรณี

๓. การเสนอผลงานให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕ หน้ากระดาษ A๔

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

๑. เรื่อง การจัดการพื้นที่และวางแผนการแก้ไขปัญหาสัตว์กลุ่มไพรเมต รบกวนประชาชน อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี จังหวัดกระบี่

๒. หลักการและเหตุผล

ธารโบกขรณี ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ 2 ตำบลอ่าวลึกใต้ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ พื้นที่แถบนี้เดิมเป็นถิ่นที่อยู่ของช้างป่า ต่อมาได้มีคนอพยพเข้ามาอาศัยอยู่มากขึ้น และได้ทำการบุกเบิกแผ้วถางป่า ครอบครองทำประโยชน์เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชนอยู่อาศัย จนสภาพพื้นที่ป่าคงเหลืออยู่เฉพาะในหุบเขาอันเป็นบริเวณที่มีธารน้ำเท่านั้น โดยกองอุทยานแห่งชาติและส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล ได้ดำเนินการประกาศจัดตั้งสวนรุกขชาติธารโบกขรณี และพื้นที่บริเวณใกล้เคียงเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนที่ 67 ก ลงวันที่ 30 กันยายน 2541 ครอบคลุมพื้นที่ 104 ตารางกิโลเมตร ในพื้นที่ป่าปากลาวและป่าคลองบากัน ป่าคลองกาโหดและป่าคลองหิน พื้นที่ป่าบริเวณใกล้เคียง และบริเวณหมู่เกาะเหลาปีละ ในท้องที่ตำบลอ่าวลึกใต้ ตำบลอ่าวลึกเหนือ ตำบลแหลมสัก ตำบลอ่าวลึกน้อย อำเภออ่าวลึก และตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เนื่องด้วยพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ มีความสำคัญต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก รวมถึงเป็นแหล่งนันทนาการ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งศึกษา เรียนรู้ วิจัย ที่มีนักท่องเที่ยว ชาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรม ศึกษา เรียนรู้ และนำไปสู่การเกิดองค์ความรู้จากการศึกษาเรียนรู้สู่การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ทำให้เกิดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ได้นำระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (SMART Patrol) มาประยุกต์ใช้ในการสงวน อนุรักษ์ ค้ำครอง และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทย พัฒนาและประยุกต์ใช้ระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพจนกระทั่งเป็นระบบมาตรฐานของประเทศไทย ซึ่งได้รับการยอมรับและนำไปใช้ในพื้นที่คุ้มครองหลายแห่งของโลก ซึ่งผลของการดำเนินการลาดตระเวนเชิงคุณภาพอย่างเข้มข้น ทำให้ปัจจัยคุกคาม เช่น การล่าสัตว์ป่า การบุกรุกพื้นที่ลดลงเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ประชากรสัตว์ป่าเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในหลายๆ พื้นที่อนุรักษ์ทั่วประเทศ รวมไปถึงอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ซึ่งปัจจุบันมีประชากรของสัตว์กลุ่มไพรเมตเพิ่มมากขึ้น และเริ่มพบการออกหากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และอาจสร้างปัญหา รบกวนประชาชน อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ยังไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่หรือเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากนัก แต่ปัญหาดังกล่าวอาจเป็นปัญหาที่สร้างผลกระทบในวงกว้างได้ในอนาคตหากยังไม่ได้รับการแก้ไขหรือบริหารจัดการให้ถูกวิธีหรือรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน

ดังนั้น การประเมินการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อใช้ในการวางแผนการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี จังหวัดกระบี่ โดยจะทำให้ทราบว่าสัตว์กลุ่มไพรเมตใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ใด ในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี และมีแนวโน้มของจำนวนประชากรอย่างไร เมื่อทราบข้อมูลดังกล่าวก็จะสามารถวางแผนการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ได้ เช่น การป้องกันการล่าสัตว์ การวางแผนในการป้องกันการออกมารบกวนประชาชน การศึกษาครั้งนี้ยังศึกษาว่าพื้นที่ใดในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี มีความเหมาะสมต่อเป็นถิ่นที่อาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมต และเมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับปัจจัย

ภายนอกและภายในที่อาจมีความสัมพันธ์กันในหลายๆ ด้าน จะทำให้ทราบว่าพื้นที่ใดที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัย หรือพื้นที่ใดไม่มีการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ พื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นพื้นที่ที่ต้องมีการบริหารจัดการให้มีความพร้อมในการรองรับและเป็นถิ่นที่อาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมตได้ในอนาคต เช่น การจัดการแหล่งอาหาร การจัดการแหล่งน้ำ การทำหมันเพื่อควบคุมประชากร โดยมีแนวทางและแผนการจัดการอย่างเหมาะสม เป็นการป้องกันและลดปัญหา ลดผลกระทบและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณีได้

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

ด้วยปัจจุบันอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี เริ่มประสบปัญหาจากสัตว์กลุ่มไพรเมตที่มีจำนวนที่เพิ่มขึ้น ในอนาคตอาจทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อน หรือแม้แต่อาจจะกระทบถึงภาพลักษณ์การท่องเที่ยว ปัจจุบันความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่าเป็นปัญหาที่พบได้ในหลายประเทศและหลายพื้นที่ และหลากหลายชนิดพันธุ์ สืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรมนุษย์ทำให้มีการขยายพื้นที่ชุมชนเข้าไปในพื้นที่ถิ่นอาศัยเดิมของสัตว์ป่า คนกับสัตว์ป่าจึงมีการซ้อนทับทั้งในเรื่องของพื้นที่ถิ่นอาศัยและอาหารโดยเฉพาะชุมชน กับสัตว์ป่าที่อยู่ตามแนวเขตพื้นที่ป่ารวมถึงสัตว์ป่าที่อาศัยซ้อนทับกับพื้นที่ชุมชน ลิง (Macaques) เป็นสัตว์กลุ่มหนึ่งที่มีพื้นที่อาศัยใกล้ชิดกับชุมชนและมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างคนในชุมชนกับลิงทั้งในแง่ของการรบกวน สร้างความรำคาญ ทำลายทรัพย์สิน ผลผลิตพืชสวน และทำอันตรายแก่กัน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการลิงและถิ่นที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืน เนื่องจากสภาพปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับลิงในพื้นที่ชุมชนเมืองซึ่งเกิดจากการใช้ประโยชน์พื้นที่ทับซ้อนกัน เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจำเป็นต้องมีการบูรณาการ ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี จึงจำเป็นต้องมีวิธีในการบริหารจัดการปัญหาสัตว์กลุ่มไพรเมตที่รบกวนประชาชน เพื่อไม่ให้ปัญหาดังกล่าวเกิดความรุนแรงในอนาคต จึงได้ทำการศึกษาการประเมินการใช้ประโยชน์พื้นที่และการจัดการถิ่นที่อาศัย เพื่อวางแผนการแก้ไขปัญหา ในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี โดยใช้ข้อมูลการลาดตระเวนเชิงคุณภาพจากฐานข้อมูล SMART ที่ได้จากการเก็บข้อมูลของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ซึ่งเป็นระบบการลาดตระเวนที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลการพบสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิดโดยตรงและการพบร่องรอยต่างๆ มาวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ เช่น องค์ประกอบของชนิดพืชอาหารที่พบในแต่ละพื้นที่ ระยะห่างจากแหล่งน้ำ ระยะห่างจากชุมชนหรือพื้นที่เกษตรกรรมในแต่ละประเภท เพื่อศึกษาว่ามีการใช้ประโยชน์อยู่บริเวณพื้นที่ใดบ้างในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี เพื่อทำการประเมินพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยหรือจำนวนประชากรในพื้นที่ที่สามารถรองรับได้ โดยใช้ค่าความน่าจะเป็นของการใช้ประโยชน์พื้นที่จากแบบจำลองการใช้ประโยชน์พื้นที่ของสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิดที่เหมาะสมที่สุด มาวิเคราะห์ร่วมกับค่าของปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ในพื้นที่ทั้งหมดของอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี ก็จะทำให้ทราบว่าพื้นที่ทั้งหมดของอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี บริเวณใด เหมาะสมต่อการเป็นที่อยู่อาศัยและมีปริมาณเท่าไรที่เหมาะสมกับพื้นที่

ดังนั้น เมื่อทราบว่าพื้นที่บริเวณใดบ้างเหมาะสมต่อการเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมต อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับ เพื่อบริหารจัดการพื้นที่ที่เหมาะสม

ต่อการเป็นถิ่นอาศัยที่อยู่ข้างในพื้นที่และอยู่ติดแนวเขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อบริหารจัดการให้สัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิดมีจำนวนที่เหมาะสมในพื้นที่นั้นๆ เป็นการแก้ไขปัญหาการรบกวนประชาชนได้ในอนาคต ต่อไป

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่ของสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิด ในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี

๒) ทราบข้อมูลพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิด ในอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี

๓) สามารถกำหนดแผนการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาสัตว์ป่ารบกวนประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) กำหนดพื้นที่เพื่อบริหารจัดการให้เป็นถิ่นที่อาศัยและควบคุมจำนวนประชากรของสัตว์กลุ่มไพรเมตแต่ละชนิด ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณีได้อย่างเหมาะสม

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑) สามารถแก้ไขปัญหาสัตว์ป่ารบกวนประชาชนได้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนในพื้นที่พึงพอใจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒) สัตว์กลุ่มไพรเมตสามารถใช้พื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยและได้รับการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้น

(ลงชื่อ) _____

(นายศิริวัฒน์ สืบสาย)

วันที่ _____

๒๗/กุมภาพันธ์/๒๕๖๘

ผู้ขอประเมิน